

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto V.

V Ljubljani, dne 20. junija 1929

25. številka

Dečja kolonija v Lukovici

Koliko je otrok, ki iz socialnih ali zdravstvenih razlogov nimajo prave družinske oskrbe. Koliko jih bi se pogubilo ali bi bilo morda vse življenje, če bi moderni čas in napredek ne skušala kako poskrbeti. Mnogo je storil v tem oziru pri nas Zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v zvezi z društvom: »Dečji in materinski dom kraljice Marije«. Zavod za zaščito dece sprejema otroke od dojenčka do šestega leta v sam zavod v takozvano zaprto zaščito in jih tam zdravi, neguje, redi in vzgaja. Ker pa je potrebnih otrok mnogo, prostora v zavodu pa razmeroma malo, je zavod ustanovil in upravlja dečje kolonije, v katere oddajajo matere sami ali zavod otroke v rejo. Obstajajo pri nas tri večje take kolonije: v Mostah in na Viču pri Ljubljani dve, ki spadata v vrsto takozvanih »nevezanih« dečjih kolonij. Med materami in rejnicami teh kolonij obstoje medsebojne pogodbe, ki odredjajo način prehrane in vse drugo, kar naj vrše rejnice, a Zavod za zdravstveno zaščito mater in dece vrši zdravniške posle in eventuelno v potrebnih, važnih primerih tudi financira oskrbovanje otrok. Večje uspehe kakor ti dve nevezani koloniji beleži »vezana« kolonija v Lukovici, ker sta tu mati in rejnica vezani s strogiimi predpisi.

Selska dečja kolonija v Lukovici ima namen, zavarovati otrokom, ki se morajo oskrbovati v reji, v najnežnejši dobi zdrav razvoj pri rejnicah s pomočjo državnega dečjega dispanzerja (oskrbovalnice) in pod njegovim nadzorstvom. V kolonijo sprejemajo one otroke v dobi enega meseca do šestega leta, ki iz kakršnegakoli razloga ne morejo imeti doma prave družinske oskrbe, pa po svojem razvojnem in zdravstvenem stanju niso potrebni zaprte zaščite. V tem primeru jih šef zavoda premešča v kolonijo. Otroci pa, ki niso še bili v zavodu, se sprejemajo v kolonijo samo na intervencijo staršev ali njihovih namestnikov. Rejnice plačujejo v nevezanih kolonijah v Mostah in na Viču matere same, v Lukovici pa kuratorij, ki mu predseduje sedaj šef Zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece, g. dr. Dengas. Ta kuratorij upravlja »Fond selske dečje kolonije«, za katerega zbira sredstva, kakor znano, društvo »Dečji in materinski dom kraljice Marije«. Iz tega fonda se krijejo rejinine, potnine in vsi ostali rejijski stroški. Kuratoriju plačujejo oskrbnino vsi kolikšnaj premožni starši, kajti popolnoma brezplačno se sprejemajo v oskrbo dečje kolonije le oni otroci, za katere starši ali njihovi namestniki ne morejo prav ničesar prispevati in za katere se ne more najti nobena korporacija, ki bi plačevala zanje. Rejinina znaša 300 Din mesečno, od katerih gre 50 Din za zdravila in otrokovo perilo. Otroke oddajajo zdravim, čistim, razumnim in marljivim rejnicam po okoliških vaseh, na Gradišču, v Vrbi, na Prevoljah itd. Vsaka rejnica mora absolvirati brezplačni tečaj o negi in prehrani dece, ki ga vrše potujoči tečajni Zavoda za zaščito dece. Zaščitna sestra dečje oskrbovalnice pridobiva in izbira primerne rejnice pod zdravniškim vodstvom ter vodi njihovo evidenco. Ob določitvi rejnice pregleda zdravnik njeno družino in njeno hišo glede zdravstvene sposobnosti za rejo dojenčkov in male dece. Rejnice so obvezane hraniti in negovati rejenčke strogo po navodilih, ki jih dobivajo od zdravnika in dečje zaščitne sestre; sicer izgube pravico sprejemati otroke v rejo. Tudi morajo rejnice prinašati svoje rejenčke redno v posvetovalnico za matere ob določenih časih. Če otrok nenadoma zbolí, mora rejnica takoj z njim k zdravniku. Če je otrok nevarno obolel, mora poklicati zdravnika na dom. V dečji koloniji v Lukovici je sedaj v reji do 40 otrok. Otroci dobro uspevajo, ker se nahajajo pod nadzorstvom in v dobri materinski oskrbi. Je tudi več primerov, da so rejnice vzele rejenčke za svoje ter da skrbje tako zanje, kakor bi nikdar ne njihovi starši. Dečja kolonija v Lukovici, ki je edina te vrste v Jugoslaviji in obstoja že tretje leto, je dosegla uspehe v vsakem oziru. Rejenčkom se dobro godí, doslej ni umrl niti en otrok. Zbolelo jih je le malo, kolikor pa jih je, bi zboleli prav tako tudi pod najskrbnejšim nadzorstvom staršev. Namen te kolonije je, da vzgaja otroke v rodni in za rodino, čeprav ne pod rodno streho.

Hiša z Gradišča, kjer ima skoro vsaka boljša družina rejenčka

Rejnice z rejenčki pred zdravniškim pregledom v Zdravstvenem domu.

Rejnica pripoveduje zaščitni sestri, kako je z njenim rejenčkom

Reparacijski eksperti pri zeleni mizi v Parizu

1. Moreau; 2. Owen Young; 3. Schacht; 4. Mori; 5. Lamon.

Minoli teden je bilo po skoro štirimesečnih posvetovanjih podpisano v Parizu poročilo strokovnjakov reparacijske konference, ki vsebuje načrt za definitivno ureditev nemških reparacijskih plačil. Pričakovati je, da bodo upniške države na posebni konferenci, ki se bo v kratkem vršila najbrže v Londonu, nevojile ta načrt.

Sporazum je bil dosežen na podlagi povprečnega letnega odplačila Nemčije 2050 milijonov mark. Ta odplačila se po svrhi plačila dele na dva dela. Prvi del v višini 740 milijonov mark je namenjen za povračilo škode, povzročene v vojni od strani Nemčije, drugi del, ki narašča od 850 milijonov mark v prvem letu tekom 37 let na preko 1600 milijonov, pa ima služiti za odplačilo zavezniških dolgov v Ameriki.

Delež Jugoslavije, ki bi morala po prvotnem načrtu prejemati od Nemčije letno 89.9 milijonov mark (1215 milijonov Din), bo po novem sporazumu znašal okrog 60 milijonov mark (preko 800 milijonov Din) in se bo tekom let dvignil na približno 80 milijonov mark letno (1080 milijonov Din).

Vodja zmagovite angleške delavske stranke, Macdonald, je že sestavil novo vlado iz pristašev svoje stranke. Zanimivo bo opazovati, kako bo nova vlada, ki ima sedaj vso moč v rokah, s svojim delavskim programom prodrla in kak učinek bo imelo to na splošno evropsko politiko. Z druge strani bo tudi važno, kaj bodo znale doseči ženske poslance, katerih je bilo izvoljenih 13 v novi angleški parlament.

Iz evropske politike

Ženske v angleškem parlamentu

V novi angleški parlament je bilo izvoljenih tudi 13 žensk, majhno število v primeri s številom moških narodnih zastopnikov, a vendar znaten uspeh angleškega feminističnega v primeri s prejšnjim številom parlamentark v britski državi. Slika nam kaže osem poslank raznih strank med temi trinajstimi, ki jih je poslalo ljudstvo zastopati njegove koristi. Parlamentarke pripadajo trem glavnim strankam, labouristom, konservativcem in liberalcem.

Prva slika delavske vlade na Angleškem

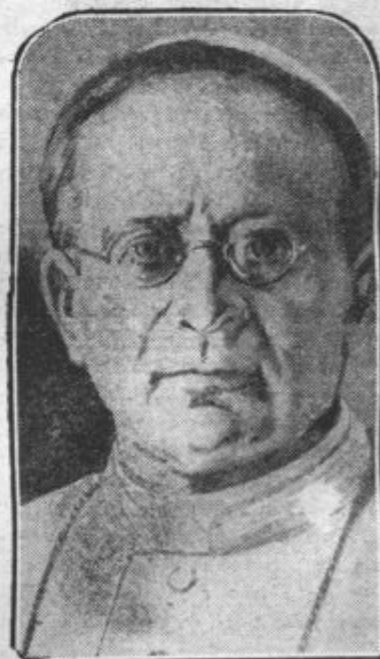
Ramsay Macdonald je sestavil svoj kabinet, kakor ga vidimo na tej sliki. Od leve proti desni stoje: George Lansbury (državni tajnik v ministrstvu za delo), A. V. A. Alexander (1. lord admiraltete), Trevelyan (prosvetni minister), miss Margareta Bonfieldova (ženski minister za socialno politiko), lord Thomson (minister za zrakoplovbo), Tom Shaw (vojni minister), A. Greenwood (minister za narodno zdravje), Noel Buxton (minister za poljedelstvo), W. Graham (minister za trgovino), W. Adamson (škotski minister). — Od leve proti desni sede: I. R. Clynes (notranji minister), lord Parmoor (predsednik tajnega sveta), J. H. Thomas (minister državnega pečata), Filip Snowden (finančni minister), Macdonald (ministrski predsednik), Arthur Henderson (zunanj minister), Sidney Webb (minister za domoljone), lord Sankey (lordkancler) in Wedgewood Benn (minister za Indijo).

K lateranski pogodbi:

Pogled na svečano izmenjavo ratifikacijskih listin med Vatikanom in Italijansko državo. Na koncu mize papežev generalni tajnik kardinal Gasparri (označen z dvema križcema), drugi na levi pred njim Mussolini v uniformi (označen z enim križcem).

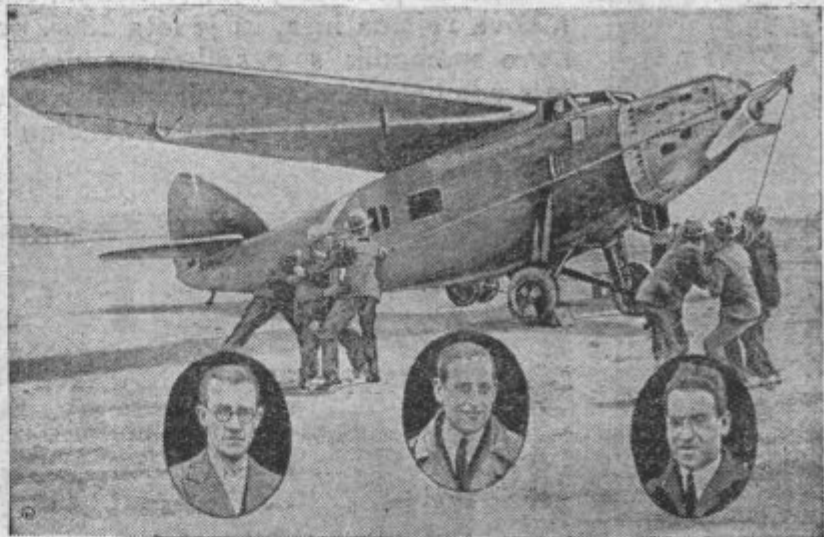
Z lateransko pogodbo, sklenjeno med papežem Pijem XI. in med Italijansko državo, se je po 60 letih zopet ustanovila neodvisna papeževa država, takozvano vatičansko mesto, ki tvori zaključeno ozemlje. Po ratifikaciji (odobritvi) te pogodbe je izdal papež ustavo za to svojo neodvisno državo. Zastava vatičanskega mesta je rumeno-bela. Na belem polju sta v sredini prekržana ključa, nad njima stoji tiara. Papež je v svoji državi najvišji gospodar in sodnik ter ima vso izvršno oblast.

Papež Pij XI.

K izmenjavi ratifikacij lateranske pogodbe, ki ureja odnose med cerkvijo in državo v Italiji

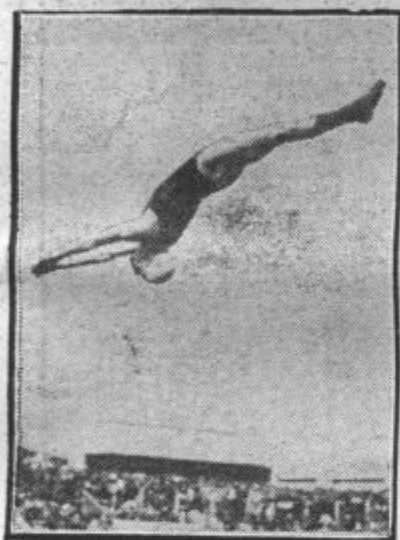
Francoski prekomorski polet iz Amerike v Evropo

»Rumeni ptič« pri startu v Ameriki

Francosko letalo »Rumeni ptič« je 13. junija ob 10. uri predpoldne (amerikanski čas) ob ogromnem navdušenju preko 20.000 gledalcev odletelo z letališča Old Orchard v Ameriki za prekomorski polet v Pariz. Posadko so tvorili trije pogumni letalci (glej desno sliko od leve na desno) Sottl, ki je finansiral polet, in piloti Jean Assolant in René Lefevre. Vsled skrajno neugodnega vremena je letalo zašlo preveč na jug in pristalo 15. junija zjutraj zapadno od Santandru na

španski obali. Za polet so rabili 29 ur (dosedanji rekord 32 ur). Preleteli so 5300 km povprečno po 160 km na uro. 16. junija ob 6.30 je letalo nadaljevalo polet v Pariz, moralo je medpotoma zopet pristati pri Bordeauxu, a je prišlo slednjič srečno v Pariz, kjer ga je na letališču Le Bourget navdušeno sprejela ogromna množica ljudi. Na letalo se je pred vhomom iz Amerike vtihotapil eden od pasajir, Američan Schreiber, ki so ga letalci opazili že le med poletom.

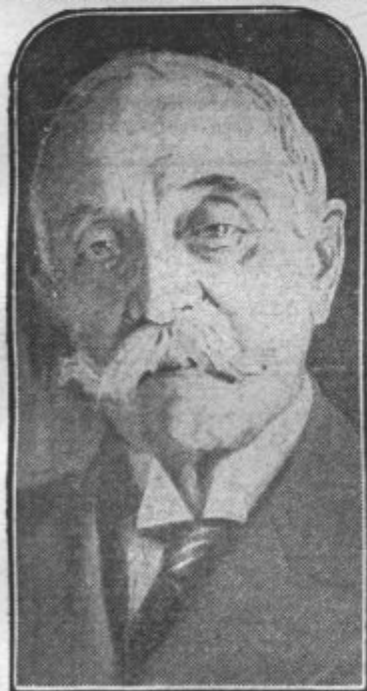

Krasen skok na glavo

Stafetni tek za Shellov pokal

Na cilju na Aleksandrovi cesti. Levo: V ostrem finišu pretrga tekač SK Ilirije v štafeti kategorije C kontrolni trak. Tik za njim tekač ASK Primorja. Desno: v času 7:26 in 1 pet. zmagaja finalist Primorja v štafeti kategorije B.

Admiral Konduriotis

Je bil izvoljen za državnega poglavarja. Pri volitvah za prezidenta grške republike je združil 259 glasov.

Sodobni obrazi

Kraljica in sinaha v objemu

Soproga belgijskega prestolonaslednika, princesa Astrid, se po povratku iz tujih dežel pozdravlja z materjo svojega moža, vojvode Brabantskega, ki stoji poleg nje na desni.

Kralj saharske puščave

Akamuk Agjema, ki načeluje nekemu berberskemu plemenu v bližini Hoggarja v Afriki. Da ga podložniki bolj spoštujejo, si zakriva lice.

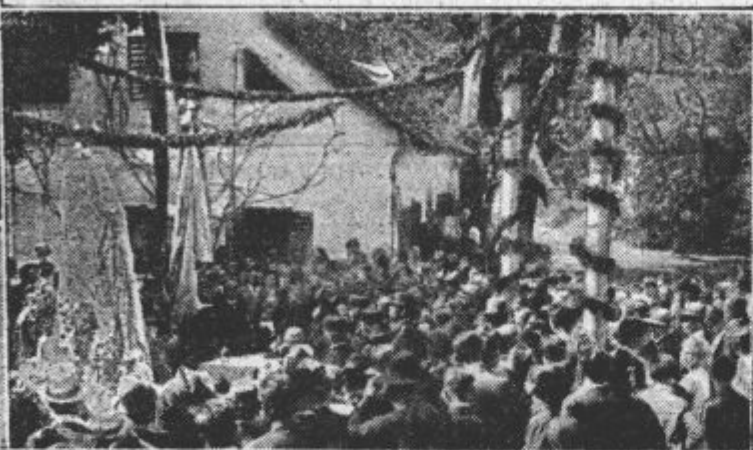

Kadrie Hanem

mlada turška anarhistka, je v družbi drugih zaročnikov snovala uplot zoper življenje Kemala, diktatorja Turčije, in se mora sedaj zagovarjati pred civilnim sodiščem.

Odkritje spomenika pesniku Simonu Jenku v Podrečah. Pogled na slavnost odkritja spomenika na prostoru, kjer je nekdanja stala pesnikova rojstna hiša, ki je leta 1865. pogorela. Levo spomenik s pesnikovo podobo, ki ga je s pomočjo mesta Kranja postavila domača občina v spomin svojemu slavnemu rojaku.

Simon Jenko

Pesnik Simon Jenko se je rodil 27. oktobra 1835 na Podreči pri Mavčicah in umrl 18. oktobra 1869 v Kranju. Prva leta je preživel na Podreči na domu Matevža Jenka, očima svoje matere Mine, ki se je pisala po prvem materinem možu Košenina. Solal se je v Smledniku (1842—44) in Kranju (1844—47) jeseni 1847 pa je šel v Novo mesto k stricu frančiškantu, o. Nikolaju, ter dovršil tam 6 razredov, 1853 je prestopil na ljubljansko gimnazijo. 1865 se je zatekel v bogoslovnico, a ker je spoznal, da ni za duhovnika, se je napotil jeseni 1856 na Dunaj, kjer je študiral najprej jezikoslovje, nato zgodovino, naposled pravo. Bil je prej v službi pri notarju Stergarju v Kranju, od 1866. l. koncipijent pri odvetniku Prevcu v Kamniku, s katerim se je presešil. Že ves bolan, v Kranju dne 8. okt. 1869 je legel in deset dni pozneje umrl za vnetjem možganov.

Dragocene umetnine

V Parizu se je vršila ta dni velika razprodaja starih slik, ki so dosegle naravnost vrtoglave cene. Tako sta šli dve sliki starih italijanskih mojstrov, »Križanje« Pietra della Francesca in »Madona« Filipa Liplja (naša slika) za 25 milijonov frankov. Konec je bil seveda Američan.

Zenske mode plemen na vzhodu

Z levi proti desni: ženske z otoka Celebesa na Pacifiku v kostumih, ki se nosijo le ob svečanih prilikah. — V drugi polovici: ženi glavarja nekoga plemena na kitajski Formosi.

Kitajski kaznenci

Na levi: šofer, ki je povozil človeka.

Na desni: vojaški dezertarji, ki so prišli oblasti v roke.

Mladenka

kipec iz žgane gline, delce kiparja Marina, je bilo prodano na dražbi starih v Parizu za ceno 160.000 frankov.

Maska pisatelja Voltaireja po pastelu francoskega slikarja Mauricea Quentina Tourskega, ki je bila v Parizu na javni dražbi prodana za četrto milijona frankov.